

C156 – CUL19

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

10 mei 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, MEDIA EN SPORT

Interpellatie van de heer Carl Decaluwe tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over het opstarten van landelijke commerciële radio

Commissie voor Cultuur, Media en Sport

Woensdag 10 mei 2000

VOORZITTER : De heer Jos Stassen

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.06 uur.*

Interpellatie van de heer Carl Decaluwe tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over het opstarten van landelijke commerciële radio

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Decaluwe tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over het opstarten van landelijke commerciële radio.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, minister-president Dewael heeft onlangs via de media bekendgemaakt dat de landelijke commerciële radio's in Vlaanderen op 1 september 2000 van start kunnen gaan. Bij de bespreking van de beleidsnota Media is deze datum nochtans niet vooropgesteld.

Intussen is echter de eerste fase van een studie afgerond die ons werd toegelicht door Nozema. Er werd eveneens een decretaal initiatief aangekondigd. We hebben het ontwerp van decreet inderdaad ontvangen waarin voornamelijk de diverse erkenningscriteria worden benadrukt. Het is echter niet mijn bedoeling om hier gedetailleerd op in te gaan. We kunnen dit nog verder bespreken naar aanleiding van de bespreking van het frequentieplan.

Inmiddels worden door diverse media en financiers initiatieven genomen. Zo zijn redacties van toekomstige commerciële radio's reeds aan het proefdraaien. Er wordt ook personeel geëngageerd. Er worden dus effectief investeringen gedaan in de hoop op 1 september van start te kunnen gaan.

Hoewel dit belangrijk is, vrees ik dat dit voor een aantal mensen risico's inhoudt.

Mijn eerste vraag over de resultaten van de technische studies en het eventueel overleg met andere instanties is al een beetje achterhaald door de toelichting van vorige week. Wat is echter de concrete stand van zaken na het overleg met de Franse Gemeenschap ? Ik heb immers de indruk dat men zich nog steeds bevindt op het punt waar de vorige regering is blijven steken.

Mijn tweede vraag betreft de concrete timing om de definitieve frequenties vast te leggen.

Ten derde wil ik de minister vragen welk timing wordt vooropgesteld voor de concrete opstartmogelijkheden. Is 1 september haalbaar, rekening houdend met de decretale voorstellen, het frequentieplan, de coördinatie, en de adviezen van de Mediaraad en andere instanties ?

Ten vierde, welk veilings- en aanbevelingssysteem zal de Vlaamse regering hanteren ? Moet dit ook op Europees vlak gebeuren ? Welke timing wordt hier gevolgd ?

Indien tot slot blijkt dat het inderdaad mogelijk is om op 1 september te starten met twee landelijke commerciële omroepen in Vlaanderen, dan vraag ik me af wat de budgettaire implicaties zijn voor de VRT. De beheersovereenkomst bepaalt immers dat nieuwe situaties die kunnen leiden tot financieel verlies voor de VRT, moeten worden gecompenseerd. De Vlaamse regering heeft zich hiertoe geëngageerd. In de begrotingscontrole wordt hier alsnog geen rekening mee gehouden. Indien men op 1 september toch van start gaat, kan dit een beperkte invloed hebben op de begroting 2000 voor de VRT. In welke mate zal dit dan worden gecompenseerd ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal mijn toelichting van vorige week niet herhalen. Ik wil wel een paar punten kort in herinnering brengen.

Vanaf het aantreden van deze regering in juli 1999 hebben we geprobeerd zo weinig mogelijk tijd te verliezen. Samen met de administratie Media hebben we alle mogelijke stappen gezet om dit dossier tot een goed einde te brengen.

Op 22 december 1999 heb ik een overeenkomst afgesloten met Nozema. Deze overeenkomst bevat vier onderdelen. Het eerste onderdeel betreft een analyse naar bijkomende assignaties in de band 87.5-102.4 megahertz. De overeenkomst met Nozema bepaalt dat dit moet gebeuren mits behoud en bescherming van het zendcomfort van de vijf VRT-netten, BRF Brussegem en AFN Everberg.

Ten tweede worden de assignaties, die op basis van deze analyse werden voorgesteld, samen met het berekend verzorgingsgebied in kaart gebracht.

Ten derde zal Nozema ons begeleiden bij de coördinatieprocedure met het buitenland, Belgocontrol en de Franse en de Duitstalige Gemeenschap.

Ten vierde zal Nozema na een positieve coördinatie een definitief voorstel van frequentieplan formuleren voor landelijke commerciële radio in de band 87.5-102.4 megahertz, met inbegrip van de technische karakteristieken.

De eerste twee opdrachten die we aan Nozema hadden toegekend zijn inmiddels afgerond. De coördinatieprocedure is op 2 mei 2000 gestart door het BIPT. De nieuwe of gemodificeerde frequenties zijn voor onderzoek doorgestuurd naar de RTBF en de VRT, naar de Franse en de Duitstalige Gemeenschap, naar Nederland, Frankrijk, Duitsland, Luxemburg en het Verenigd Koninkrijk, en tot slot naar Belgocontrol. Al deze administraties beschikken over een termijn van 100 dagen om hun bedenkingen te formuleren.

Ondertussen werkt de Vlaamse Gemeenschap verder aan het inhoudelijk op punt stellen van het volledige dossier. Ook in de coördinatieprocedure proberen we te anticiperen en wachten we de termijn van 100 dagen niet af. Daarom vindt deze week nog overleg plaats met de Franse Gemeenschap om de ingediende coördinaties van de Vlaamse Gemeenschap en de plannen van de Fran-

se Gemeenschap te bespreken inzake een mogelijk gezamenlijk onderzoek naar de band 102.1-104.8 megahertz. Ook de VRT werd gevraagd om snel te reageren op de ingediende coördinatieprocedure. Op die manier hopen we zo snel mogelijk duidelijkheid krijgen van de partners waarmee we het meest contact hebben.

Nederland heeft op dit ogenblik ongeveer 300 frequenties ter coördinatie voorgelegd, en is dus zelf vragende partij voor bilateraal overleg met België. De Vlaamse Gemeenschap heeft onmiddellijk aan de bevoegde minister meegedeeld dat we daartoe beschikbaar zijn. Intussen heeft de Vlaamse regering op 28 april jongstleden het voorontwerp van decreet goedgekeurd houdende wijzigingen van sommige bepalingen van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995.

Op 2 mei werd het voorontwerp voor advies doorgestuurd naar de Vlaamse Mediaraad en de SERV. De Vlaamse Mediaraad komt morgen bijeen. De SERV heeft toegezegd haar adviezen tegen 15 mei te zullen opstellen. Na een eventuele aanpassing en principiële goedkeuring door de Vlaamse regering zal het ontwerp van decreet worden overgemaakt aan de Raad van State. Na advies van de Raad van State zal de Vlaamse regering een eventueel definitief goedgekeurd ontwerp van decreet indienen in het Vlaams Parlement. Het is de bedoeling dat dit uiterlijk begin juni gebeurt, zodat het parlement in haar wijsheid kan beslissen of dit uiteindelijk nog kan worden besproken voor 11 juli, de einddatum van onze werkzaamheden. Ondertussen werkt de administratie Media aan de aanpassing van een aantal besluiten om te anticiperen op het decreet.

Zoals geweten zal de eigenlijke erkennings- en vergunningsprocedure berusten bij het VCM aan de hand van de goedgekeurde regelgeving, de door de Vlaamse regering opgestelde en goedgekeurde frequentieplannen en het besluit dat de Vlaamse regering moet nemen in uitvoering van het ontwerp van decreet dat we hebben ingediend. Daarin voorzien we niet alleen in een aantal basiscriteria, maar ook in aanvullende criteria.

In het voorontwerp van decreet kiezen we voor een systeem waarbij de kandidaten inschrijvingsgeld moeten betalen bij het indienen van hun aanvraag. Dat heeft te maken met het terugbetalen van de door de Vlaamse Gemeenschap gemaakte studiekosten. We hebben er ook voor gekozen de radio's, waar uiteindelijk de frequentie aan zal worden toegekend, een jaarlijkse vergoeding te laten betalen voor het behoud van de erkenning en de

Van Mechelen

zendvergunning, met inbegrip van de te verstrekken financiële waarborgen.

U weet dat ik persoonlijk veel voelde voor een veilingssysteem. Na talloze gesprekken en het afwegen van voor- en nadelen hebben we de voorkeur gegeven aan het vastleggen van sterke inhoudelijke criteria. We zullen de waarde van een licentie in een welbepaald bedrag vertalen. Dat bedrag zullen we laten berekenen door een onafhankelijk orgaan. Op dit ogenblik zijn we bezig met de prijsvraag om de waarde van een licentie voor de Vlaamse Gemeenschap te laten bepalen.

Ik wil vragen dat u me geen dingen laat zeggen die ik liever niet zeg, maar u zult begrijpen waarom we uiteindelijk hebben gekozen voor een vaste licentievergoeding in plaats van voor een veilingssysteem. Onder meer wat zeer recent in Groot-Brittannië is gebeurd met de UMTS-licenties toont duidelijk aan dat we hier voor een cruciale keuze staan. Ofwel kiezen we voor heel strikte kwalitatieve normen, die uiteindelijk ook uit de aanvullende kwalificatiecriteria zullen blijken, ofwel gaan we voor een meer economisch gerichte inschrijving waarbij afbreuk wordt gedaan aan kwalitatieve normen.

Het lijkt me voorbarig me vandaag al uit te spreken over eventuele compensaties voor de VRT omwille van mogelijke budgettaire verliezen. Van bij mijn aantreden heb ik steeds gezegd dat we de beheersovereenkomst van vijf jaar ten volle zullen respecteren. In dat verband wil ik artikel 6, paragraaf 3 van de beheersovereenkomst van 3 juni 1997 wat radioreclame betreft in herinnering brengen: 'Inzake radioreclame houdt deze beheersovereenkomst rekening met een mogelijke daling van de inkomsten. Tegenvallende inkomsten uit radioreclame ten gevolge van economische omstandigheden of een dalende interesse van de adverteerder voor het medium radio zullen intern moeten worden opgevangen. Indien ten gevolge van een wettelijk initiatief de werkelijke inkomsten uit radioreclame lager uitvallen zal volgende procedure worden gevolgd: de begrote inkomsten voor 1998 en 1999 zijn gegarandeerd zoals voorzien in de beheersovereenkomst teneinde de in deze beheersovereenkomst vooropgezette strategische en programmatorische wijzigingen te kunnen concretiseren; de compensatie voor eventueel gedaalde inkomsten in 2000 en 2001 maakt het voorwerp uit van onderhandelingen.'

Met andere woorden, voor 1998 en 1999 bepaalt de beheersovereenkomst dat het vooropgestelde bedrag moest worden gehaald of bijgelegd via de Vlaamse begroting. Voor 2000 en 2001 zouden eventueel gedaalde inkomsten kunnen worden gecompenseerd, zij het ten opzichte van het vooropgestelde bedrag van 967 miljoen frank. U weet echter dat de opbrengsten uit de radioreclame op dit ogenblik een veelvoud van dit bedrag zijn. Zelfs mocht er dit jaar concurrentie ontstaan, dan maak ik me sterk dat dit niet van die aard is dat de inkomsten dalen tot onder dat vooropgestelde bedrag. Als ik goed ben ingelicht blijkt uit de budgetten die vandaag al vastliggen dat de inkomsten voor 2000 het bedrag dat in de beheersovereenkomst is gestipuleerd zullen overschrijden.

Wat 2001 betreft stel ik voor even af te wachten. U weet dat we op dit ogenblik verkennende gesprekken voeren met de VRT om de beheersovereenkomst eventueel open te breken en dus niet het einde van de termijn van vijf jaar af te wachten. Decretaal is dit perfect mogelijk en dit lijkt me in het belang te zijn van de hele Vlaamse mediawereld. De gebeurtenissen van de laatste uren in de media, namelijk het feit dat een van onze grootste Vlaamse mediagroepen overweegt om naar de beurs te gaan, illustreren dit. Het is in het belang van zowel de openbare als de privé-omroepen en alle media-actoren dat er duidelijkheid wordt gecreëerd, zodat er de komende vier of vijf jaar een stabiel medialandschap komt wat de financiering betreft.

Mijnheer Decaluwe, wat het tijdschema betreft, zou ik kunnen antwoorden met de slagzin die een belangrijk premier van dit land gedurende tien jaar heeft gehanteerd. (*Gelach*)

Het is echter onze ambitie om dit dossier zo snel mogelijk tot een goed einde te brengen. Ik heb daartoe de medewerking van het parlement nodig. Daar moet u zelf dus over oordelen. Ook moeten we de resultaten van de coördinatie afwachten. Ik ben erg gecharmeerd door het studiewerk van Nozema, maar de lakmoesproef terzake, namelijk de coördinatie met onze buurlanden, dient zich nu aan. Daaruit zal moeten blijken hoe degelijk het werk van Nozema is geweest. De termijn daartoe is dus honderd dagen. Vanzelfsprekend zullen we ervoor proberen te zorgen dat we die termijn niet helemaal nodig hebben.

We zullen ook trachten niet te gaan blokrijden, zoals de voorbije jaren in dit dossier helaas al te vaak is gebeurd. Ik heb steeds aan de buitenwereld verklaard dat het mijn ambitie was dit dossier voor

Van Mechelen

het einde van het jaar tot een goed einde te brengen. We hebben het dan over de termijn tussen 1 september en 31 december. We zullen de procedures echter zo zorgvuldig mogelijk uitvoeren. Mijn ervaring als minister van Ruimtelijke Ordening leert me immers dat we, in het kader van een behoorlijk bestuur, er alle belang bij hebben om onze tijd te nemen. Wat we ook mogen doen, we moeten ervoor zorgen dat dit dossier waterdicht is, zodat we eventuele procedures bij de Raad van State en de Europese instanties zoveel mogelijk voorkomen.

We gaan er dus voor. Normaliter wordt het ontwerp van decreet over enkele weken ingediend in dit parlement. Het besluit is in voorbereiding. Normaliter gezien moet er in het najaar een oproep tot kandidaten gebeuren. Er zijn ook contacten met het VCM. In principe zal de Vlaamse regering, ofwel nu vrijdag ofwel volgende week vrijdag, een beslissing nemen over het aanduiden van de opvolgers voor het VCM. Zo zullen we alle mogelijke moeilijkheden terzake kunnen voorkomen.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw openhartig antwoord. Voor mij is echter duidelijk dat de vooropgestelde timing niet haalbaar is. Ook de adverteerders en investeerders moeten weten dat 1 september niet kan worden gehaald. U kunt evenwel op onze steun rekenen. We wensen niet te filibusteren om het decreet tegen te houden.

Toch kreeg ik graag meer inzicht in enkele aspecten. De eerste vraag is of honderd dagen voor de coördinatieprocedure zullen volstaan. Ook de vorige minister heeft zijn tanden stukgebeten op de verkiezingen. Het is ondenkbaar dat Wallonië voor 8 oktober ook maar iets zal willen inbinden. Dat is een politieke realiteit. Daarnaast kan het Vlaams Commissariaat voor de Media pas met haar erkenningsprocedures beginnen nadat alles in het Staatsblad is verschenen. Wat is daarvoor de timing ?

Uit de studie van Nozema hebben we onthouden dat één van de knelpunten de problematiek van de zendmasten is. Het is toch niet de bedoeling om zomaar zendmasten te plaatsen ? Ook de VRT zal in de Europese context verplicht zijn om de pylonen van zijn zendinstallaties ter beschikking te stellen. Dat zal echter onvoldoende zijn, waardoor er bouwvergunningen nodig zullen zijn. Wordt de ad-

ministratie Ruimtelijke Ordening daarop voorbereid ?

We geloven dus niet – al hopen we van wel – dat de timing haalbaar is. Naar aanleiding van de verkiezingen heeft de heer Verhofstadt op VTM nog verklaard dat een en ander voor het einde van 1999 afgerond zou zijn. Daarna werd alles opgeschoven naar Pasen, en vervolgens naar 1 september. Het kan ook het eind van dit jaar worden.

Mijnheer de minister, u hebt met betrekking tot de problematiek van de multimedia al gezegd dat u – decretaal gezien – de beheersovereenkomst kunt openbreken. Tussen de lijnen hoor ik u echter ook zeggen dat het budgettaire aspect daarbij zal meespelen. Vertaald naar het regeerakkoord, betekent dit waarschijnlijk dat de problematiek van de gemengde financiering voor het einde van de beheersovereenkomst aan de orde zal zijn. We kijken uit naar die overeenkomst, naar de standpunten die de meerderheidspartijen daaromtrent zullen innemen en naar de budgettaire consequenties ervan.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Ik geloof niet dat ik, in welk gesprek ook, ooit een andere datum heb genoemd dan het einde van het jaar. We kunnen natuurlijk discussiëren over de vraag of het 1 september of 1 oktober wordt, maar het feit dat het er na twintig jaar komt, loont op zich de moeite om nog enkele weken te wachten. Dat stoort me dus niet.

Kandidaat-investeerders weten bijzonder goed wat de timing is. Ze volgen het dossier op een professionele manier. Sommigen anticiperen op de mogelijkheden. Het spreekt voor zich dat het ondernemingsrisico in dit geval niet voor de Vlaamse Gemeenschap is, maar voor de kandidaten die zich willen voorbereiden.

Het is evident dat degenen die voluit willen gaan voor deze twee licenties, schikkingen zullen treffen, eventueel ook voor zendmasten. Er is een afspraak om met de VRT samen te werken en om de bestaande zendapparatuur te gebruiken. Het gaat in de meeste gevallen om vermogens van 1 kilowatt of meer, en niet van 50 kilowatt, waarvoor een toren zou nodig zijn zoals in Schoten of Sint-Pieters-Leeuw.

Het gaat dus over het bijplaatsen van antennes. In het decreet op de ruimtelijke ordening en het bij-

Van Mechelen

behorende ministerieel besluit is voorzien in een vrijstelling van vergunning voor het bijplaatsen van een antenne op een bestaande zendmast. Het zal dus wel niet zo een vaart lopen. In het ene geval zijn er 33 inplantingen nodig, in het andere geval 34. Ik verwacht dus weinig moeilijkheden.

Ik wil u nog danken voor uw bereidheid om dit decretaal mogelijk te maken. Het VCM moet zijn taak daarna, conform de decreten, maar uitvoeren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident is gesloten om 10.32 uur.*
